

Ungarske faldskærmsenheder

Indledning

"Nu mangler vi snart bare noget om Intendanturkorpset!" Noget i den retning lød en kommentar fra en trofast læser, efter at min artikel om Den ungarske Flodflotille var udsendt. Tak, Kaare!

Denne nye artikel handler dog ikke om forsyningstropperne, selvom emnet kunne være nok så interessant at beskæftige sig med, men om et andet mindst lige så spændende emne - nemlig ungarske faldskærmstropper. Der er også en noget speciel afstikker, som vel næsten kommer på højde med Intendanturkorpset.

Desværre er de rådige kilder yderst sparsomme, hvad angår omtalen faldskærmstropperne, men her er, hvad jeg har kunne stykke sammen.

Historien

1. Faldskærmsbataljon

Under den ungarske deltagelse i invasionen af Jugoslavien i april 1941 blev et kompagni fra 1. Faldskærmsbataljon kastet ned med opgave at erobre to broer over Franz-Josef Kanalen, der var vitale for fremrykningen over land.

Bataljonschefen - oberstløjtnant [vitéz 1\)](#) Arpád Bertalan - førte kommandoen over styrken, der lettede fra flyvestationen Veszprém i fire Savoia-Marchetti SM-75 transportfly. Bataljonschefens fly måtte uheldigvis nødlande umiddelbart efter starten som følge af hydrauliske problemer og under et efterfølgende forsøg på at bjærge udrustning og ammunition døde oberstløjtnanten, piloten samt 22 mand, da flyet eksploderede.

Den øvrige del af styrken - 3 officerer og 57 mand - blev fløjet frem til dropzonen, som lå bag de jugoslaviske linier. Fra dropzonen marcherede styrken frem til broerne ved Szenttamás og Verbasz, som blev hurtigt blev erobret.

Så vidt vides, så var denne faldskærmsnedkastning den eneste bataljonen deltog i.

Faldskærmsbataljonen var oprindeligt kun af kompagnistørrelse, men i begyndelsen af 1941 bygges enheden - blandt andet ved tilgang af personel fra det civile luftfartsselskab - op til bataljonsstørrelse.

Næste gang kilderne omtaler faldskærmstropperne er ved opstillingen af infanteridivisionen *Szent-László* den 12. oktober 1944. Nu er styrken vokset til regimentsstørrelse (1. Faldskærmsregiment) og består af en faldskærmsbataljon á tre kompagnier, en uddannelsesbataljon samt en tung bataljon (et maskingeværkompagni, et morterkompagni samt et ingeniørkompagni). På dette tidspunkt er der - på linie med tyske faldskærmsenheder - mere tale om navn end gavn, idet Ungarn ikke længere rådede over transportkapacitet, der gjorde faldskærmsnedkastning mulig.

Fotografiet stammer fra Kilde 2 og er det eneste jeg kender til, hvor det er muligt at få et indtryk af faldskærmsstroppersnes kamuflerede overtræksjakke.

Efter billedteksten at dømme, så viser det faldskærmsjægere under march i Budapest, i 1944. Billedet skulle stamme fra Museet for Moderne Historie i Ljubljana, Slovenien.

Divisionen, der var en eliteenhed, bestod yderligere af 2. Grenaderregiment (1. Gardebataljonen samt 2. Bataljon/Det kongelige Gendarmeri). Divisionens tredje regiment blev betegnet som 3. Fæstningsregiment (eller "Flyvevåbnets Infanteriregiment" og bestod af forskelligt jordpersonel og andet personel fra Flyvevåbnet). Artilleriet bestod af 1., 9. (21 cm og 30,5 cm haubits) og 76. Artilleriafdeling (21 cm haubits) samt 6. Motoriserede Artilleriafdeling og 1. Raketkasterafdeling (15 cm Nebelwerfer) (den ungarske hærs eneste afdeling af denne type). Endvidere indgik 20. Stormkanonafdeling (en blanding af stormkanoner af typen StuG III, Hetzer og Zrinyi), en ingeniørbataljon, en opklaringsbataljon samt en afdeling panserværn (et batteri med trukne tyske 7,5 cm panserværnskanoner og et batteri med panserjagere af typen Hetzer). Chef for divisionen var generalmajor Zoltán Szügyi.

Divisionen kom i kamp første gang 19. december 1944, hvor den deltog i kampene om Budapest. Divisionens fungerede nærmest som "brandkorps" med enhederne indsat hver for sig. Senere deltager divisionen i forsvaret af Budapest, men bliver ikke en del af de indesluttede styrker. Videre gennem 1945 deltager divisionen i kampene ved Batalton Søen, for at slutte krigen i Østrig, hvor den 8. eller 11. maj 1945 (kilderne varierer) overgiver sig til engelske styrker.

Fly

Det nationale luftfartsselskab MALÉRT [3](#)) (*Magyar Légiforgalmi R.t.*) rådede blandt andet over 3 fly af typen Junkers JU-52 og 5 fly af typen Savoia-Marchetti SM-75.

I overensstemmelse med mobiliseringsplanerne indstillede selskabet sin virksomhed 16. januar 1941. Piloterne og øvrigt personale samt 5 stk. SM-75 transportfly indrulleredes i Flyvevåbnet, som oprettede 2. Transporteskadrille. Maskinerne blev ombygget således, at de kunne bruges af faldskærmsjægere og motorerne fik en grundig overhaling.

Yderligere (senere?) blev en af maskinerne udrustet til sanitetstransport - 8 patienter på bårer samt 6 siddende patienter. Dette fly styrter senere ned ved Budapest, undervejs til fronten i Rusland.

De resterende maskiner returneres senere til Italien på grund af stærk nedslidning.

Et Savoia-Marchetti transportfly af typen SM-75.

Tegningen stammer fra Kilde 3.

Lige under cockpittet anes eskadrillens mærke - en champignon, eller måske snarere en faldskærm!

Uniformer

Fra kilderne 4, 7 og 8 kan udledes noget om faldskærmsjægerens uniformer. Baseret på de efterfølgende tegninger, så er min konklusion, at uniformerne fulgte hærens uniformsreglement. En beskrivelse af hærens uniformer findes i artiklen om *Ungarske husaruniformer under Anden Verdenskrig*.

Våbenfarven er vist som grøn, altså infanteriets farve, og hvis tegningerne står til troende, så har der ikke været tale om nogen speciel våbenfarve for faldskærmstropperne.

Divisionen Szent-László

Premierløjtnant, 1944

Sergent, 1945.

Premierløjtnantens overtræksjakke er fremstillet af telthvævede model 38.M. Kilden oplyser, at overtræksjakken er inspireret af den tilsvarende tyske. Felthuen er model 21.M, hvorpå officerens gradstegn føres (under nationalkokarden). Ridestøvlerne er model 41.M. Pistolhylsteret er model 35.M og feltkompasset i højre hånd er model 39.M. Faldskærmstropperne grønne våbenfarve, der er vist på kravespejlene, er tilsvarende infanteriets.

Sammenlignes overtræksjakken med ovenstående fotografi, så ser den ud til at være noget mindre plettet en faldskærmsjægeren med den oprakte højre arm.

Faldskærmsjæger, 1944-45

Tegningen af officeren stammer fra Kilde 8, en hjemmeside, som ellers handler om en amerikansk samlers fremstilling af uniformer til dukker af GI-Joe typen! Jeg har - uden held - forsøgt at komme i forbindelse med hjemmesidens ejermand, en herre ved navn Jason Ring, for herved at kunne forsøge at tilvejebringe oplysninger om hans kilder til uniformen.

Sergenten er udrustet med den ungarske 9 mm maskinpistol 43.M., hvis stavmagasin rummede 40 patroner.

Hvorvidt sergenten bærer en sammenrullet overtræksjakke eller en teltflage (regnslag) på sin brødpose, fremgår desværre ikke af kildeteksten.

Faldskærmsjægeren bærer bukser og støvler af model 43.M samt stofgamacher. Stålhjelmen er model 35.M, med et lokalt fremstillet sløringsnet. I livremmen føres to håndgranater model 42.M. Maskinpistolen er en den ungarske 9 mm maskinpistol 43.M; i livremmen føres endvidere to magasintasker (6 magasiner i hver taske).

Mine kilder er noget uklare med hensyn til overtræksjakken; den fandtes tilsyneladende i to udgaver - en til officerer og en til mandskabet. Står oplysningerne til troende, om at teltflager har lagt stof til overtræksjakken, så må det undre, at den grønne del af det påtrykte mønster mangler ... Emnet er således langt fra udtømt endnu.

Mærker

Sergenten og faldskærmsjægeren bærer over venstre brystlomme den ungarske faldskærmsvinge model 40.M.

Faldskærmsvingen er fremstillet af forniklet metal. Faldskærmsvingen fandtes i udgaver for officerer, underofficerer og mandskab.

Faldskærmsjægeren bærer på højre brystlomme springfold Szent-László divisionens mærke.

Mærket er fremstillet af presset aluminium.

Efter beskrivelsen at dømme, foreskrev reglementet, at mærket - som vist - blev båret uden underlag, men tilsyneladende var det ikke ualmindeligt, at mærket blev suppleret med et underlag i våbenfarven (grøn).

Krigsspilsenheder

Til brug for et kommende spil, der inkluderer den ungarske faldskærmsnedkastning i Jugoslavien i april 1941, har jeg fremstillet et kompagni faldskærmsjægere.

Figureerne er fra Airfix-sættet *German Paratroopers* og viser figureerne i en overtræksjakke malet med inspiration fra den ovenstående tegning af premierløjtnanten.

Det er lidt af et sats, da jeg ikke har kendskab til den præcise uniformering i april 1941, herunder oplysninger om faldskærmsjægerens hovedbeklædning.

Maskingeværet i kompagniets støttedeling er fra Revell-sættet *Afrika Korps* og skal gøre det ud for et 31.M Solothurn maskingevær (se min artikel *Det ungarske infanteri under Anden Verdenskrig*) i feltaffutage.

Jeg forestiller mig, at faldskærmstropperne har været udrustet med dette maskingevær, snarere end det noget tungere (og ældre) Schwartzlose maskingevær 7/31.M.

Kilder

1. *The Royal Hungarian Army, 1920 – 1945* af Leo W.G. Niehorster, Axis Europa Books, New York 1998, ISBN 1-891227-19-X.
2. *The Hungarian Army and Its Military Leadership in World War II* af Andris J. Kursietis, Axis Europa Books, New York 1999 (tredje reviderede og udvidede udgave), ISBN 1-891227-28-9. (<http://www.axiseuropa.com>)
3. *Hungarian Air Force* af George Punka, Squadron/Signal Publications, nr. 6069, Carrollton, Texas 1994, ISBN 0-89747-349-3 (anmeldt 2. august 2002)
4. *Germany's Eastern Front Allies 1941-45* by Peter Abbott & Nigel Thomas, Osprey Men-at-Arms 131, London 1982, ISBN 0-850454-751. (http://www.ospreypublishing.com/title_detail.php?title=Q4751&ser=MAA)

5. *Axis Allies on the Ostfront* af Bob Mackenzie, Tac Publications, Oxford 2001.
6. Diverse korrespondance i debatforummet Third Reich Forum
Her findes en artikel, skrevet under pseudonymet Geppistoly Katona. Selvom forfatteren ikke afslører sine kilder, så giver artiklen indtryk af at være velfunderet.
7. Indlæg til debatforummet <http://www.thirdreichforum.com> fra Milan Szekelyhidi.
8. Tegning af modeluniform, officer af faldskærmsjægerne <http://www.shaolin-shamocustoms.freesevers.com>

Se også artiklerne af Henrik Krog:

1. <http://www.geocities.com/kumbayaaa/hungroyparas.html>
2. <http://www.geocities.com/kumbayaaa/hungroyparasdropyugo.html>

som findes på *ARMIES! European armed forces from 1920 to 1950*

<http://www.geocities.com/kumbayaaa/index.html> Så vidt jeg kan bedømme, så er beskrivelserne lavet med udgangspunkt i Kilde 1. Der er flere billeder af SM-75 flyet, samt et enkelt, hvor faldskærmsjægere venter på at gå ombord.

Per Finsted

- 1) *Vitéz* svarer til det tyske *von*; og efter ungarsk skrivemåde står personens fornavn nævnt sidst.
- 2) Divisionen blev opkaldt efter en af de meste berømte ungarske helgener, Sankt Ladislaus (Lászlo), der var skytshelgen for alle i eksil samt alle våbenføre mænd. Ladislaus var, inden ophøjelsen til helgenstatus, konge af Ungarn fra 1077 til 1095 under navnet Kong Ladislaus den Gode.
- 3) Her findes yderligere oplysninger om MALÉRT:
<http://airlines.africonline.com/airlines/552.htm> (Oplysningerne her om antallet af SM-75 (godt nok benævnt SM-73) er fra 1939, så de resterende tre maskiner må være anskaffet inden 16. januar 1941.)
<http://www.timetableimages.com/ttmalert.htm> (Ovenstående illustration af fartplanen pr. 3. oktober 1938 stammer fra denne side.)